

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2Csp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121400599
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:6121400599.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, Bratislava, IČO: 35910739, pr. zast.: SOUKENÍK-ŠTRPKA, s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36862711, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. C. XXXX, XXX XX B. C., pr. zast.: JUDr. Ján Jenča, advokát, 1. mája 221/19, Poprad, v konaní o zaplatenie 1.792,69 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 792,69 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1 792,69 eur od 12.12.2019 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa v upomínacom konaní vedenom pred Okresným súdom Banská Bystrica podanou žalobou podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1 792,69 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo žalovanej sumy od 12.12.2019 do zaplatenia a nahradil mu trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že od 6.9.2018 do 25.7.2019 žalovaný na odbernom mieste Vyšné Ružbachy č. 1105 odoberal plyn meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, čo sa v zmysle § 82 odsek 1 písm. d) zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike považuje za neoprávnený odber plynu. Dňa 25.7.2019 vykonali zamestnanci žalobcu kontrolu odborného miesta, o čom spísali zápis a montážny list, pričom zistili rozpor overovacej značky (plomby) na meradle žalovaného, preto bolo toto meradlo demontované a zaslané na znalecké posúdenie. Tiež bolo zistené, že meradlo je v skrinke, ktorá je v plote a je prístupná z ulice. Zodpovednosť za neoprávnený odber zemného plynu je založená na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti, pričom žalobca poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo 501/2017 zo dňa 22.3.2018 a 5Obdo 32/2012 zo dňa 29.11.2018. Meradlo č. 6763797, rok výroby 2010, rok overenia 2010, ktorým došlo k neoprávnenému odberu zemného plynu, bolo na odberné miesto žalovaného osadené dňa 26.7.2010 so stavom počítadla 1 m3. Dňa 5.9.2018 vykonávali pracovníci žalobcu návštevu odberného miesta, nakoľko existovalo podozrenie na únik plynu, o čom spísali záznam o mimoriadnej udalosti. Z tohto záznamu je zrejmé, že sa jednalo o poruchu na spoji regulátora tlaku plynu, ktorú sa podarilo odstrániť vhodným pretesnením príslušných spojov. Taktiež pracovník žalobcu uviedol, že sa jednalo o meradlo 6763797 s ciachom (čiže razením na plombe) 2010. Pri kontrole dňa 25.7.2019 bolo pracovníkmi žalobcu zistené, že na meradle sa nachádzajú plomby z vyobrazením loga spoločnosti Elster (sústava bodiek usporiadaných do tvaru štvorca), pričom toto meradlo bolo pôvodne opatrené plombou s označením na jednej strane

M41 a číslicou 10 na druhej strane, čo označuje overovacie stredisko, ktoré meradlo overilo (M41) a číslica 10 odkazuje na rok overenia meradla. Znalec v rámci posúdenia meradla vypracoval znalecký posudok 722/PL-2019, kde uviedol, že sporné odtlačky čelustí plombovacích klieští a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami tých istých nástrojov a s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote môže predpokladať, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou. Mieru vyššie uvedenej pravdepodobnosti a nie istotu uviedol z dôvodu, že nebol prítomný pri demontáži originálnej plomby. Optickým skúmaním označení, ktoré boli vytvorené čelustami plombovacích klieští, zistil obsahovú, tvarovú a rozmerovú nezhodu špecifických znakov sporných a kontrolných odtlačkov. Na základe týchto skutočností žalobca zistil, že na danom odbernom mieste dochádzalo v rozhodnom období k neoprávnenému odberu zemného plynu podľa § 82 odsek 1 písm. d) zákona o energetike. Žalobca ďalej uviedol, že od okamihu zistenia neoprávneného odberu zemného plynu je irelevantné, či mal žalovaný so svojím dodávateľom uzatvorenú zmluvu o dodávke zemného plynu, pretože dodávateľ plynu po zistení neoprávneného odberu vystavil žalovanému opravnú faktúru, kde uviedol ako množstvo spotrebovaného plynu za rozhodné obdobie 0 m³ a vrátil vzniknutý preplatok. Ďalej žalobca uviedol, že má za to, že boli naplnené všetky znaky neoprávneného odberu v zmysle uvedeného ustanovenia zákona o energetike, teda že žalovaný v rozhodnom období na danom odbernom mieste odoberal plyn a taktiež že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. V dôsledku porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii sú údaje z takéhoto meradla nepoužiteľné, takže prevádzkovateľ distribučnej siete nemôže zistiť množstvo plynu, ktoré by mal spárovať s príslušným odberateľom. Ak však na odbernom mieste bol odoberaný plyn, vznikala tým v sieti nerovnováha, ktorú musel vyrovnať prevádzkovateľ distribučnej siete dodaním vlastného plynu, ktorý nemôže vyúčtovať konkrétnemu dodávateľovi. Keďže skutočne vzniknutú škodu nebolo možné vyčíslieť, žalobca použil na výpočet škody zákon o energetike a vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z. a škodu vypočítal na základe typového diagramu dodávky podľa § 82 odsek 4 zákona o energetike. Škoda teda nebola určená na základe právnej fikcie spočívajúcej v počte plynových spotrebičov a v ich hodinovom príkone, ale na základe predošlej spotreby dosahovanej na odberom mieste. Škoda bola vypočítaná týmto spôsobom preto, že sa jednalo o prvý neoprávnený odber plynu. Na základe tohto výpočtu bol určený odber plynu 4 785 m³, čo po prepočte na kWh prostredníctvom konštanty označovanej ako spaľovacie teplo v hodnote 10,748 kWh, predstavuje 51 429 kWh spotrebovaného plynu. Táto spotreba bola následne prepočítaná cenou plynu podľa príslušnej tarify na základe cenníku za dodávky plynu pre odberateľov plynu v domácnosti, konkrétne druh tarify D4, kde sadzba za odobratý plyn je vo výške 0,0320 kWh a fixná mesačná sadzba je 13,36 eur za mesiac. Celková cena neoprávnene spotrebovaného plynu potom predstavuje 1 645,73 eur (4 785 m³ x 10,748 kWh.m³ x 0,0320 eur/kWh) a fixná platba predstavuje 146,96 eur za 11 mesiacov (11 x 13,36 eur). Celková škoda potom predstavuje sumu 1 792,69 eur. Žalovaný vzniknutú škodu neuhradil ani po jej vyúčtovaní listom zo dňa 26.11.2019, čím sa dostal do omeškania voči žalobcovi. Vzhľadom na uvedené požadoval žalobca aj úrok z omeškania.

3. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k žalobe hodnoty vážených priemerov kvalitatívnych parametrov zemného plynu distribuovaných žalobcom za roky 2018 a 2019, infografiku o fungovaní trhu s plynom, výzvu na zaplatenie označenú ako vyúčtovanie škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu zo dňa 26.11.2019 spolu dokladmi o spôsobe výpočtu neoprávneného odberu zemného plynu, znalecký posudok Ing. Petra Lešku č. 722/PL-2019, cenník za dodávku plynu pre odberateľov plynu v domácnosti účinný od 1.12.2018, list vlastníctva číslo XXX v k.ú. B. C., prehľady spotreby zemného plynu na odbernom mieste žalovaného a doklady týkajúce sa odberného miesta žalovaného, fotografie skrinky s meradlom plynu a samotného meradla, montážny list zo dňa 27.7.2010, záznam o mimoriadnej udalosti zo dňa 5.9.2018, montážny list meradla z 5.9.2018 a zo dňa 25.7.2019, zápis z 25.7.2019 a tabuľku s prehľadom hodnôt spaľovacieho tepla za roky 2015 až 2020.

4. Okresný súd Banská Bystrica žalobe v celom rozsahu vyhovel platobným rozkazom sp. zn. 24Up/1031/2021 zo dňa 7.7.2021, proti ktorému podal žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu odpor.

5. V odpore žalovaný namietal, že nebol informovaný o údajnom neoprávnenom odbere a o nároku žalobcu sa dozvedel až z výzvy žalobcu z 26.11.2019. Nebol pri demontáži plynomeru, pri kontrole mu pracovníkom žalobcu bolo iba oznámené, že plomba by mala byť iná, ako tá pôvodná. Plynomer však už bol demontovaný a zabalený. Plyn odoberal a odoberá oprávnene na základe zmluvy o dodávke plynu. Poukázal ďalej na to, že spotreba plynu sa v priebehu rokov výrazne nemenila, bola stabilná. Uvedené

hovorí v jeho prospech, lebo cieľom zásahu do meradla je zrejme to, aby meralo menej. V odpore priebežne namietal tiež znalecký posudok, jeho stručnosť, skutočnosť, že bol vyhotovený iba na základe podkladov predložených žalobcom, poukázal na otázky žalobcu, ktoré sú podľa neho účelové, ako aj na otázky a skutočnosti, ktoré neboli zodpovedané alebo vysvetlené, tiež namietol, že posudok nemá doložku podľa § 209 ods. 2 C.s.p., či skutočnosť, že nemohol znalecovi klásť otázky. Namietol tiež nedôveryhodnosť znalca vzhľadom na dlhoročné poskytovanie znaleckých posudkov žalobcovi. Znalecký posudok podľa neho nepreukazuje, akým spôsobom bolo možné spotrebu plynu ovplyvniť a či bol merač skutočne upravený tak, aby neukazoval reálnu spotrebu. Ide pritom o rozhodujúcu skutočnosť, ktorá má vplyv aj na zodpovednosť za škodu, keďže pri preukázaní zásahu do meradla ide o subjektívnu zodpovednosť a nie objektívnu zodpovednosť ako pri porušení plomby. Znalecký posudok tiež nedáva odpoveď, ako plomba reálne bráni tomu, aby nedošlo k úprave merania po odstránení plomby. Žalovaný poprel zásah do plynomeru, či už ním samotným alebo inými poverenými osobami. Poukázal na to, že plynomer je na mieste verejnosti prístupnom, kde má prístup každý, teda porušenie zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek (napr. zo zlomyseľnosti alebo z iných pohnútok). Ďalej uviedol, že k osadeniu overovacej značky dochádza priamo u výrobcu meradla. Výrobca nepotvrdil, či bola overovacia značka na dotknutom meradle v takej podobe dodávaná. Znalecký posudok hovorí o pravdepodobnosti porušenia plomby, nie o zásahu do meradla. Na vyslovenie záveru o porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je príslušný Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo. Platnosť overenia určeného meradla v zmysle zákona zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia alebo zabezpečovacia značka. Zistené porušenie zabezpečenia spôsobuje, že nemožno podľa meradla počítať cenu pre účely fakturácie. Cenu za dodávaný plyn (aj v rozhodnom období) však riadne platil SPP, a.s., s ktorou spoločnosťou mal a stále má uzavretú zmluvu o dodávke zemného plynu. Žalobca nepreukázal, že meradlo bolo namontované bez vád a že na plynometri nemohla byť ním tvrdená iná plomba namontovaná už v čase montáže. Zo znaleckého posudku nevyplýva odstránenie pôvodnej plomby a jej nahradenie inou, teda nie je preukázané porušenie zabezpečenia proti manipulácii a na preukázanie tejto skutočnosti žalobca nepredložil žiadne iné dôkazy. Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno, že žalovaný odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti manipulácii, a teda nepreukázal neoprávnený odber plynu ani príčinnú súvislosť medzi neoprávneným odberom a škodou, čiže nepreukázal ani podmienky na vznik zodpovednosti za škodu. Žalobca pritom v prípade, ak by skutočne došlo k neoprávnenému odberu plynu, musel preukázať skutočnú škodu. Poukázal tiež na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru by mali byť preukázané žalobcom (ako napr. okolnosti osadenia plynomeru, jeho stav v tom čase vrátane stavu plomby, prehľad servisných úkonov, zásahov, či kontrol a odpočtov meradla, kto ich realizoval, kto mal kliešte, ktorými bolo plombované meradlo, kto mohol meradlo plombovať a pod.). Ďalej žalovaný poukázal na minimálne 2 opravy plynomeru na mieste bez demontáže, kde bol zrejme rozobratý a preplombovaný, teda je logické, že opravár pri rozobratí plynomeru porušil plombu a musel dať novú. Ani objektívna zodpovednosť neznamená, že skutočnosti, z ktorých sa zodpovednosť vyvodzuje, nie je potrebné preukázať. Je povinnosťou žalobcu preukázať, že mu vznikla škoda a na základe akých skutočností, a to už aj z toho dôvodu, že je v postavení spotrebiteľa, hoci nie je v žiadnom vzťahu priamo so žalobcom. Z výzvy žalobcu na náhradu škody vôbec nevyplýva, že by vznikla nejaká škoda. Výpočet údajnej škody vykazuje známky sankcie za údajný neoprávnený odber, nie znak reparácie spôsobenej škody. Ak by škoda bola vypočítaná spôsobom upraveným v podzákonnom predpise, došlo by k vychýleniu spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom dodávateľa plynu na náhradu skutočnej škody a zásahom do majetkových práv odberateľa. Ďalej rozsiahol citoval z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 114/2020, najmä pasáže o tom, aké sú predpoklady zodpovednosti za škodu za neoprávnený odber plynu a ako treba pristupovať k výpočtu škody (zistiť najmä skutočnú škodu a až keď to nie je možné, použiť náhradný výpočet), ako aj z iných rozhodnutí slovenských súdov. Žalovaný tiež poukázal na to, že žalobca nepreukázal, komu chýba plyn pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenému odberu, keďže pre určenie takéhoto subjektu je rozhodujúce pravidlo organizácie trhu s plynom. Údaje z meradla s porušenou plombou nemožno použiť pre fakturáciu, ale uvedené neznamená, že tieto údaje nemožno použiť vôbec. Tiež poukázal na povinnosť žalobcu v prípade porušenia plomby dať meradlo znova overiť. Taktiež namietol, že súdy neidentifikujú, s akou skutočnosťou je potrebné spojiť začiatok a koniec obdobia (neoprávneného) odberu plynu. Žalovaný poukázal tiež na § 19 a 15 zák. č. 142/2000 Z.z. o metrológii (platný iba do 30.6.2018 – pozn. súdu), z ktorého podľa žalovaného vyplýva, že platnosť overenia zaniká až na základe splnenia niektorej zákonom stanovenej podmienky, teda až keď sa preukáže porušenie zabezpečovacej značky. Dovtedy sú údaje meradla použiteľné a Úrad (nie znalec) by mal preveriť, či meria správne veličiny a či dostane opätovne overenie. Názory súdov, že porušené meradlo nemeria správne veličiny a namerané hodnoty nemožno použiť, sú podľa neho nesprávne. Tiež

pripomenul, že je potrebné rozlišovať medzi poškodením zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a neoprávnenou manipuláciou s meradlom, čo sú aj 2 samostatné skutkové podstaty v zmysle § 82 ods. 2 písm. c/ a písm. d/ zák. o energetike. Rozobral tiež bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, ktoré podľa neho žalobca neuniesol a na záver vzniesol námietku premlčania, keďže od 6.9.2020 už uplynula minimálne subjektívna premlčacia doba.

6. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil k odporu odpoveď žalobcu zo dňa 7.2.2020 na podnet žalovaného ohľadne odvolania voči vyúčtovaniu škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu a nález ÚS SR sp. zn. III.ÚS 114/2020 z 9.3.2021.

7. Žalobca vo vyjadrení k odporu navrhol pokračovanie v predmetnom konaní. K odporu uviedol, že námietka premlčania je nedôvodná s poukazom na § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a judikatúru NS SR, podľa ktorej subjektívna lehota plynie až od skutočnej vedomosti aspoň o približnom rozsahu škody, o ktorom sa žalobca dozvedel až 26.11.2019, kedy vystavil faktúru. Aj keby sa subjektívna premlčacia lehota počítala od 25.7.2019 (dátum ukončenia neoprávneného odberu, ktorý dátum však žalobca nepovažoval za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby), tak žalobu podal včas. Za začiatok premlčacej doby nemožno považovať moment predpokladaného porušenia zabezpečenia meradla, ale až keď bolo poškodenie zabezpečenia preukázané – konštatované nezávislou osobou. Ďalej poukázal na to, že nárok na náhradu škody je mimozmluvným záväzkom, teda nejde o spotrebiteľský vzťah na základe zmluvy. Názor Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 114/2020 považoval v tomto smere (ako aj v ďalších ohľadoch nižšie uvedených) za arbitrárny a tento názor je podľa žalobcu v rozpore s právom SR aj právom EÚ. Ďalej popísal fungovanie trhu s plynom s tým, že je potrebné rozlišovať medzi dodávateľom a distribútorom zemného plynu, keď žalobca má oprávnenie iba na distribúciu plynu (teda je „dopravcom plynu“), ale nie je dodávateľom plynu a ani od neho dodávateľa plyn nekupujú. Znova zhrnul skutkový stav v danom prípade, pričom poukázal na to, že žalovaný podpísal zápis aj montážny list zo dňa 25.7.2019. Meradlo bolo zabalené do krabice, prelepené žltou páskou, cez ktorú sa podpísal žalovaný aj pracovník žalobcu a takto zabalené bolo zaslané znalcovi, ktorý zistil porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Žalobca ohľadne námietky voči osobe znalca uviedol, že v odbore sú reálne funkční 2 znalci a len skutočnosť, že žalobca zaplatí odmenu znalcovi, ktorý na ňu má právo, nezakladá pochybnosti o jeho nestrannosti. Navyše sa znalci spravujú zákonom. Znova popísal zistenia znalca s tým, že už len pri laickom posúdení fotografií plômb vyhotovených pri 23 násobnom zväčšení je možné badať, že ide o rôzne plomby. Na porovnanie dal žalobca znalcovi kontrolné odťažky razníc od subjektov oprávnených meradlá preskúšať a úradne overiť. Ak bol zistený rozdiel medzi plombami, znamená to, že pôvodné zabezpečenie bolo zmenené a nahradené iným. Ide o zásadný a plnohodnotný dôkaz o tejto skutočnosti. Tvrdenie žalovaného o tom, že len Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo môže vysloviť záver o porušení zabezpečenia je nesprávny, pretože tento úrad vydáva licencie na vykonávanie úradných overení. Dňa 27.7.2010 bolo namontované predmetné meradlo zabezpečené značkou M41/10, čo vyplýva z montážneho listu z 27.7.2010. K námietkam ohľadne nedostatkov znaleckého posudku uviedol, že znalecký posudok má všetky náležitosti a obsahuje aj vyhlásenie namietané žalovaným. Ďalej sa vyjadril k plombovaniu meradiel plynu. Plombovanie nevykonávajú pracovníci žalobcu, ale len certifikované osoby. Dňa 5.9.2018 riešili zamestnanci žalobcu netesnosti a únik plynu a následne vykonali preplombovanie prevádzkových plomb, čo nie sú plomby na meradle, ale žlté plastové obruby na prívode a vývode plynu, ktoré majú svoje číselné označenie. Žalobca ďalej uviedol, že je nesporné, že žalovaný odoberal plyn od svojho dodávateľa. Až po zistení niektorého dôvodu podľa § 82 ods. 1 zákona o energetike možno hovoriť o neoprávnenom odbere. Pri dôvode podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike je podľa judikatúry irelevantné, či je meradlo schopné správne merať alebo nie, lebo údaje z takéhoto meradla nemožno použiť v obchodnom styku, preto škodu vypočítal podľa § 82 ods. 4 zák. o energetike. Pri tomto dôvode je potrebné preukázať odoberanie plynu a porušenie zabezpečenia, čo bolo preukázané. Zopakoval, že údaje z meradla, ktorého platnosť úradného overenia zanikla, nesmú byť použité v obchodnom styku, pretože ak je poškodená plomba, žiadny subjekt negarantuje, že meradlo zaznamenáva hodnoty správne, ani negarantuje, či tieto hodnoty neboli manipulované. Ďalej poukázal na to, že dodávateľ nespoptatnil odber plynu za žalované obdobie, resp. vrátil žalovanému platby ako preplatok. Žalovaný teda odoberal plyn zadarmo bez jeho zaplatenia, pričom plyn bol čerpaný z distribučnej siete, ktorá slúži na udržiavanie stáleho tlaku a ďalších úloh podľa zákona. K obdobiu, za ktoré požaduje náhradu za neoprávnený odber citoval § 1 ods. 9 vyhl. Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z., podľa ktoré sa neoprávnený odber účtuje odo dňa posledného fyzického odpočtu na odbernom mieste, nie však viac ako 12 mesiacov odo dňa zistenia neoprávneného odberu. Na záver citoval z viacerých rozhodnutí

NS SR a rôznych krajských súdov na podporu jeho názorov, či už ohľadne záverov o objektívnej zodpovednosti za škodu v takomto prípade, alebo spôsobu výpočtu škody, či fungovania trhu s plynom a aktívnej legitímácie žalobcu. Trval preto na žalobe a žiadal jej vyhovieť.

8. Zároveň sa v ďalšom podaní žalobca vyjadril k nálezu ÚS SR sp. zn. III.ÚS 114/2020, ktorý považoval za zjavne arbitrárny a svojvoľný. Vytýkal mu najmä (i) nesprávnosť záveru o fiktívnom výpočte škody vychádzajúceho zo zistenia maximálneho množstva odobratého plynu (čomu tak nie je, keďže pri náhrade škody za neoprávnený odber plynu je zohľadnená spotreba plynu určená len určitým obmedzeným počtom hodín odberu plynu v závislosti od ročného obdobia a druhu spotrebiča), (ii) nesprávnosť záveru o potrebe odpočítať zaplatené zálohové platby (keďže tieto sa pri zistení neoprávneného odberu vrátia za rozhodné obdobie) a s tým súvisiacu nesprávnu aplikáciu záverov Ústavného súdu ČR, ktorý v rozhodnutí riešil neoprávnený odber elektriny a nie plynu (kde je aj v rámci slovenskej právnej úpravy rozdiel pri výpočte škody za neoprávnený odber plynu a elektriny) a kde právna úprava ČR je odlišná od slovenskej právnej úpravy, (iii) spochybňovanie záverov rozhodnutí NS SR o objektívnej zodpovednosti vo vzťahu k spôsobu výpočtu množstva odoberaného plynu (keď ÚS SR vyslovil úvahy o potrebe preukázať, že pri neoprávnenom odbere plynu došlo k nesprávne zaznamenávaniu odberu plynu; k tomuto žalobca zdôraznil, že po odstránení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je totiž možné číselníkom manipulovať, a to v smere dopredu, ako aj dozadu. Uvedené však nemusí mať vplyv na presnosť ďalšieho merania, preto požiadavka ÚS SR preukazovať, či meradlo skutočne zle zaznamenávalo spotrebu je nezmyselná a v rozpore s logikou práve z dôvodu, že manipulácia s číselníkom sa nedá preukázať, nepovažujú sa údaje z meradla s porušením zabezpečení proti neoprávnenej manipulácii za objektívne a spoľahlivé), (iv) názory o prípadnej moderácii výšky škody (keďže škoda za neoprávnený odber plynu je osobitným druhom zodpovednosti za škodu a ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody sa na tento druh zodpovednosti nevzťahujú), (v) názory o potrebe posudzovať aj derivovaný vzťah medzi spotrebiteľom a prevádzkovateľom distribučnej sústavy optikou spotrebiteľského práva (keďže nejde o zmluvný, ale o mimozmluvný záväzok), (vi) postavenie sa ÚS SR do role súdu tretej inštancie, ignorovanie judikatúry ÚS SR (ohľadne toho, kedy ÚS SR môže preskúmať skutkové a právne závery všeobecných súdov) a vágnosť a riadne neodôvodnenie svojich záverov, v čom spočívala ústavná neudržateľnosť, zjavná nedôvodnosť alebo arbitrárnosť preskúmaného rozhodnutia. V priebehu vyjadrenia tiež poukázal na to, že ak žalovaný tvrdí, že dôkazné bremeno na preukázanie nemožnosti vyčíslit' skutočnú škodu zaťažuje žalobcu, tak toto tvrdenie je absurdné a v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou (od nikoho nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti), vo vzťahu k čomu poukázal na rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 668/15 zo dňa 11.8.2015. Na záver vyslovil aj úvahy o tom, kto môže mať zo zmeny zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii prospech a poukázal aj na potrebu rozlišovania, či ide o poškodenie plomby, napr. jej prelomením a pod. (kedy by k tomu mohlo dôjsť aj bez vedomia odberateľa) alebo o „odborné“ nahradenie inou plombou (kedy sa javí, že k takejto manipulácii nemohlo dôjsť bez vedomia odberateľa).

9. Na preukázanie svojich tvrdení navrhol dožiadať dodávateľa plynu žalovaného, ako bola žalovanému vyúčtovaná spotreba plynu za obdobie od 6.9.2018 do 25.7.2019 a či mu boli vrátené zálohové platby, ktoré vyjadrenie súd zabezpečil. Po postúpení veci žalobca predložil ešte aj vyjadrenie spol. Elster, s.r.o. zo dňa 24.2.2022 ohľadom toho, aká overovacia značka bola použitá na danom meradle.

10. Po postúpení veci tunajšiemu súdu sa žalovaný k vyjadreniu žalobcu už nevyjadril.

11. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal právnych zástupcov strán sporu a žalovaného, žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu.

12. Na pojednávaní právni zástupcovia strán sporu trvali na svojich stanoviskách.

13. Žalovaný sa tiež vyjadril k veci, Uviedol, že keď o tom premýšľal s manželkou, tak k tomu mohlo dôjsť v období rokov 2018 – 2019, keď jedného dňa cítili smrad vychádzajúci z merača (plynomeru) a kedy prišli plynomer opraviť. Vtedy sa to muselo porušiť. Jeho finančná situácia nie je taká, aby musel ušetriť na plyne 1 000 eur. Poukázal tiež na stabilnú spotrebu plynu za posledných 10 rokov, okrem posledného roka, kedy zainvestoval do nového kotla a solárnych panelov, kvôli čomu došlo k zníženiu spotreby plynu. Nemá problém zaplatiť žalovanú sumu, ale nepáči sa mu spôsob, akým sa to riešilo, kedy to dali

na exekúciu a zablokovali mu účet, čo zistil na dovolenke, keď išiel platiť hotel. Nikdy ho nenapadlo robiť podvody s plynom a ak by také niečo chcel robiť, tak by jeho spotreba plynu bola podstatne nižšia.

14. Na preukázanie svojich tvrdení predložil na pojednávaní krátky prehľad spotreby plynu za jednotlivé ročné obdobia od 19.8.2013 do 3.8.2023 a vyúčtovania plynu spolu s faktúrami za jednotlivé roky v danom období.

15. Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami žalobcu a jeho zástupcu a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi doloženými stranami sporu v priebehu konania a vyžiadanými súdom, ako sú uvedené vyššie (v bodoch 3, 6, 9 a 14 tohto odôvodnenia) zistil tento skutkový stav:

16. Z dokladov o identifikácii odberného miesta a koncovom odberateľovi predložených žalobcom k žalobe vyplýva, že na odbornom mieste Vyšné Ružbachy č. 1105 evidovanom na žalovaného bolo dňa 27.7.2010 namontované meradlo č. 6763797, typ P0B9 BK4T G4, rok výroby 2010, dátum overenia 3.5.2010, so stavom počítadla 1 m³. Meradlo bolo umiestnené v skrinke, ktorá je v plote a je prístupná z ulice (ako to vyplýva aj z fotografií z daného miesta a z tvrdenia žalovaného). Z údajov o spotrebe v odpočtoch predložených žalobcom, ako aj z vyúčtovaní predložených žalovaným na pojednávaní, mal súd preukázanú spotrebu plynu žalovaným v rozpätí od necelých 4 400 m³ od roku 2013-2014 až po niečo viac ako 5 700 m³ v období rokov 2016-2017 (v ostatných rokoch sa spotreba pohybovala v tomto rozpätí). Dňa 5.9.2018 vykonávali pracovníci žalobcu návštevu odberného miesta žalovaného na vyššie uvedenej adrese, nakoľko existovalo podozrenie na únik plynu. Ako vyplýva zo záznamu o mimoriadnej udalosti, jednalo sa o poruchu netesnosti na spojoch pred regulátorom tlaku plynu, ktorú sa podarilo odstrániť vhodným pretesnením príslušných spojov (pričom bolo potrebné aj demontovať plynomer). Taktiež pracovník žalobcu v tomto zázname uviedol, že sa jednalo o meradlo 6763797 s ciachom 2010. Stav počítadla pri tejto oprave bol 37 163 m³. Zo zápisu zo dňa 25.7.2019 vyplýva, že uvedeného dňa bola pracovníkmi žalobcu vykonaná kontrola odberného miesta žalovaného, pri ktorej bol zistený nesúlad označenia overovacej/zabezpečovacej značky na meradle č. 6763797 s evidenciou SPP-distribúcia, preto bolo meradlo demontované a zabalené do krabice a meradlo bolo vymenené za iné. Prevádzkové plomby podľa tohto zápisu boli neporušené. Stav počítadla bol k tomuto dňu 42 276 m³. V montážnom liste meradla zo dňa 25.7.2019 bolo ako dôvod demontáže uvedené „meradlo na znalecký posudok“. Uvedený zápis aj montážny list meradla boli podpísané žalovaným. Znalec D. E. F. v rámci posúdenia meradla vypracoval znalecký posudok 722/PL-2019, v ktorom uviedol, že sporné odtlačky čelustí plombovacích klieští a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami tých istých nástrojov a s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote môže predpokladať, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou. Mieru vyššie uvedenej pravdepodobnosti a nie istotu uviedol z dôvodu, že nebol prítomný pri demontáži originálnej plomby. Optickým skúmaním označení, ktoré boli vytvorené čelustami plombovacích klieští, zistil obsahovú, tvarovú a rozmerovú nezgodu špecifických znakov sporných a kontrolných odtlačkov. Žalobca po vypracovaní znaleckého posudku listom zo dňa 26.11.2019 vyzval žalovaného na úhradu škody za neoprávnený odber plynu za obdobie od 5.9.2018 do 25.7.2019, ku ktorej pripojil vyúčtovanie škody za odber zemného plynu a výpočet tejto škody spôsobom, ako je to uvedené v žalobe, kedy výsledná škoda predstavuje škodu za odber plynu vo výške 1 645,73 eur (4 785 m³ x 10,748 kWh.m³ x 0,0320 eur/kWh) a fixná platba predstavuje sumu 146,96 eur za 11 mesiacov (11 x 13,36 eur). Žalobca použil na výpočet škody zákon o energetike a vyhlášku Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z. a škodu vypočítal na základe typového diagramu dodávky podľa § 82 odsek 4 zákona o energetike, keďže išlo o prvé porušenie zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii u žalovaného.

17. Dôkazy navrhnuté právnym zástupcom žalovaného na pojednávaní dňa 15.11.2023 súd nevykonal, pretože buď skutočnosti, ktoré sa nimi mali zistiť už vyplývajú z iných vykonaných dôkazov (napr. skutočnosť, ako pracovník žalobcu dospel k záveru o inej plombe vyplýva zo zápisu z 25.7.2019 – išlo o rozpor s evidenciou žalobcu, či preukázanie zásahov do plômb, ktorá skutočnosť vyplýva či zo znaleckého posudku, ako aj zo správy spol. Elster s.r.o.) alebo išlo o preukázanie skutočnosti, ktorá pre rozhodnutie súdu vzhľadom na dôvod uplatňovaného nároku nemá význam (ako napr. preukázanie skutočnosti, či a s akým výsledkom bolo sporné meradlo opätovne certifikované, keďže pre zodpovednosť z dôvodu požadovaného žalobcom je táto skutočnosť bezpredmetná).

18. Súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

19. Podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike, neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

20. Podľa § 82 ods. 2 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike, odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

21. Podľa § 82 ods. 3 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike, ak nemožno vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

22. Podľa § 82 ods. 4 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike, ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3.

23. Podľa § 1 ods. 9 vyhl. Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ak v prípadoch neoprávneného odberu plynu s meradlom, ktoré nesprávne zaznamenávalo alebo nezaznamenávalo odber plynu alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nemožno zistiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, odber plynu sa účtuje odo dňa, ku ktorému bol na predmetnom mieste prevádzkovateľom siete vykonaný posledný fyzický odpočet určeného meradla predchádzajúci dňu zistenia neoprávneného odberu plynu, nie však viac ako 12 mesiacov odo dňa zistenia neoprávneného odberu.

24. Podľa § 1 ods. 13 vyhl. Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z., ak sa má podľa osobitného predpisu určiť neoprávnene odobraté množstvo plynu pomocou typového diagramu dodávky, výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa vypočíta ako súčin množstva neoprávnene odobratého plynu určeného typovým diagramom dodávky a cenníkovej ceny príslušného dodávateľa plynu v príslušnej tarife, ktorá zahŕňa sadzbu za odobratý plyn platnú v čase zistenia neoprávneného odberu. Do výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa pripočítava fixná mesačná sadzba pre odberateľov plynu v domácnosti, ktorá bola platná v čase zistenia neoprávneného odberu; fixná mesačná sadzba sa pripočítava za každý začatý mesiac neoprávneného odberu. Prepočet objemových jednotiek množstva na energiu na účely výpočtu výšky škody sa uskutočňuje podľa osobitného predpisu.

25. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

26. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

27. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. účinného do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. Žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady škody za neoprávnený odber zemného plynu zo strany žalovaného z dôvodu uvedeného v cit. § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Predpokladom pre vznik zodpovednosti za škodu z tohto dôvodu je porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (tzv. plomby pri číselníku), odber plynu meradlom s takto poškodeným zabezpečením, v dôsledku ktorého vzniká škoda okrem iného aj v podobe neoprávnene odobratého množstva plynu a príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. V zmysle ustálenej judikatúry NS

SR, na ktorú poukazoval žalobca vo svojich písomných vyjadreniach, v takomto prípade ide o objektívnu zodpovednosť za škodu. Uvedené znamená, že odberateľ plynu je zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek, teda porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii nie je viazané len na odberateľa samotného, prípadne na iné osoby, ktoré či už na podnet odberateľa plynu, alebo s jeho vedomím toto zabezpečenie meradla porušili (napr. uznesenie NS SR 3Obdo/51/2017 z 22.3.2018 alebo 5Obdo/32/2018).

29. Pokiaľ ide o predpoklady pre vznik zodpovednosti za neoprávnený odber, tieto súd mal preukázať. Z vyjadrenia spol. Elster, s.r.o. zo dňa 24.2.2022 mal súd preukázať, že plynomer č. 6763797-0B9-10-I bol vyrobený touto spoločnosťou v roku 2010, bol overený dňa 3.5.2010 národným typovým označením TSK 143/05-031 s použitím overovacej značky M41 a „rokom výroby“ 10. Znalec D. E. F. v znaleckom posudku vychádzal z takéhoto zabezpečenia uvedeného meradla, ktorý na plombe pri číselníku zistil obsahovú, tvarovú a rozmerovú nezhodu špecifických znakov sporných a kontrolných odtlačkov, teda že sporné odtlačky plombovacích klieští a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami tých istých nástrojov. Na základe týchto zistení uzavrel, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou. Zo zväčšených fotografií v znaleckom posudku pritom vyplýva, ako vyzerali sporné odtlačky, teda odtlačky, aké boli na plynomeri v čase demontáže (bodky v tvare štvorca) a kontrolné odtlačky (M41 a 10, ako to uvádzala spol. Elster, s.r.o.). Vychádzajúc z týchto dôkazov, ako aj zo zápisu zo 6.9.2018, kde poznamenal pracovník žalobcu čiachu s číslom 10, súd uzavrel, že mal preukázať odstránenie pôvodného zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a jej nahradenie iným zabezpečením.

30. Pokiaľ ide o druhú podmienku, a to odber plynu zo strany žalovaného, v odpore žalovaný najprv potvrdil odber plynu aj v tomto období a následne v tomto vyjadrení namietal nepreukázanie tejto skutočnosti. Zo zápisu z 25.7.2019, ako aj z montážneho listu meradla z tohto dňa vyplýva vyššia spotreba plynu, ako bola pri oprave dňa 6.9.2018, pričom aj z vyjadrenia spol. SPP, a.s. zaslaného na výzvu súdu, ako aj z faktúr predĺžených žalovaným je zrejmé, že plyn odoberal aj počas obdobia od 6.9.2018 do 25.7.2019. Súd mal teda preukázať aj odber plynu zo strany žalovaného v uvedenom období. Ak sa zistí porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ide o neoprávnený odber. Neoprávneným odoberaním plynu vzniká škoda, keďže dodávateľ neúčtuje odberateľovi za obdobie neoprávneného odberu plynu odobratý plyn (v prípade ako je tento práve z dôvodu, že meradlo stratilo platnosť a nie je možné údaje z neho použiť v obchodnom styku), avšak plyn je v skutočnosti odoberaný z distribučnej siete.

31. Príčinnú súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody mal súd tiež preukázať vzhľadom na dôvod neoprávneného odberu, keďže ak by nedošlo k poškodeniu meradla v odbernom mieste žalovaného, nedošlo by ani k neoprávnenému odberu a vzniku škody v dôsledku neoprávneného odberu plynu.

32. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd preukázať podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu za neoprávnený odber plynu na strane žalovaného.

33. Pokiaľ ide o námietku žalovaného ohľadne nepreukázania všetkých podmienok na vznik zodpovednosti žalovaného za neoprávnený odber, vyššie uvedenými dôkazmi mal súd tieto podmienky preukázať. Námietky žalovaného ohľadne nedostatkov znaleckého posudku (snažiť sa spochybníť preukázanie poškodenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii) súd vyhodnotil ako irelevantné, pretože z pohľadu súdu znalecký posudok obsahoval všetky požiadavky na znalecký posudok vrátane vyhlásenia znalca, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Ani skutočnosť, že tento znalecký posudok je stručný, ani skutočnosť, že si ho objednal žalobca, ktorý aj zaplatil znalca, nič nemení na uvedenom názore súdu a nespôsobuje ani zaujatosť znalca, keďže tento je viazaný zákonom a nie názorom objednávateľa posudku. Odhliadnuc však aj od záverov znaleckého posudku, už len z porovnania vyjadrenia spol. Elster, s.r.o. ako výrobcu plynomeru, ktorý ho opatril overovacou značkou M 41 a rokom výroby 10 a fotografiami plynomeru pri jeho demontáži a overovacej značke pri číselníku (ktorá značka je pri značnom zväčšení odфотографovaná aj v znaleckom posudku) je zrejmé, že dňa 25.7.2019 bola na plynomeri namontovaná na odbernom mieste žalovaného iná overovacia značka, ako pri jeho výrobe a ako bola ešte aj 6.9.2018 (vtedy pracovník žalobcu poznačil

do zápisu „ciachu“ 10). Už aj táto skutočnosť preukazuje zásah do zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii. Námietky žalovaného ohľadne neunesenia dôkazného bremena žalobcom k tejto otázke sú preto nedôvodné.

34. Čo sa týka výšky škody, v tomto smere žalovaný poukazoval na to, že je potrebné preukázať skutočnú škodu. Inštitút náhrady škody vo všeobecnosti vychádza z toho, že je potrebné nahradiť skutočnú škodu. Nie vždy je však možné presne zistiť skutočnú škodu, ako je tomu aj v tomto prípade. Zákon o energetike v § 82 upravuje viacero prípadov neoprávneného odberu. Ide o rôzne situácie, ktoré sa líšia okrem iného aj tým, či je možné neoprávnený odber plynu zistiť na základe údajov z meradla, ktoré je funkčné, platné a má všetky zabezpečenia alebo nie. Zákon o energetike a vyhláška Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z. preto upravujú spôsob výpočtu škody aj pre prípady, kedy nie je možné zistiť presnú výšku škody. V zmysle vcelku ustálenej judikatúry k dôvodu neoprávneného odberu uvedeného v § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike je pri tomto dôvode irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu (napr. rozhodnutia NS SR 2Obdo/32/2018 zo dňa 30.5.2019, 1Cdo/107/2008 zo dňa 27.10.2009, sp. zn. 3Obdo/51/2017 z 22. marca 2018 alebo 5Obdo/32/2018). Uvedený názor je aj z pohľadu súdu akceptovateľný, pretože po odstránení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je možné číselníkom manipulovať. Uvedené však nemusí mať vplyv na presnosť ďalšieho merania, teda aj po prípadnom zásahu do číselníka a jeho pretočení, meradlo môže ďalej merať presne. Práve z dôvodu, že manipulácia s číselníkom sa v zásade nedá preukázať (ak nie je priamo pri čine prichytená nejaká osoba), nepovažujú sa údaje z meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii za objektívne a spoľahlivé a použiteľné pre výpočet množstva neoprávneného odberu plynu a následnej škody vzniknutej týmto odberom. Námietky žalovaného na nejaké preskúšanie presnosti merania meradla sú vzhľadom na dôvod, pre ktorý si žalobca nárok uplatnil, bezpredmetné.

35. V danom prípade išlo u žalovaného o prvý neoprávnený odber plynu. Za tohto stavu potom žalobca správne postupoval pri výpočte náhrady škody podľa typového diagramu v zmysle § 82 ods. 4 zákona o energetike, teda nešlo o výpočet podľa spotreby jednotlivých spotrebičov, ale podľa predošlej spotreby plynu žalovaného. V tomto smere je potrebné poukázať aj na to, že za obdobie od 6.9.2018 do 25.7.2019 bola podľa meradla nameraná spotreba 5 153 m³ (42 276 m³ – 37 153 m³), pričom žalobca spotrebu určil typovým diagramom vo výške 4 785 m³, pričom žalovanému bola od jeho dodávateľa vrátená suma úhrad za toto obdobie vo výške 1 982,62 eur. Ide teda o vyššiu sumu, ako od žalovaného požaduje žalobca. Za tohto stavu takúto uplatnenú škodu nemožno považovať za fiktívnu škodu, ktorou by sa žalobca domáhal nejakej nadkompenzácie, ale ide o škodu, ktorá približne zodpovedá reálnej (skutočnej) škode, resp. je ešte nižšia.

36. Vo vzťahu k výpočtu škody súd poukazuje na odôvodnenie žaloby, pričom tento výpočet ako súčin vypočítaného množstva plynu, priemernej hodnoty spaľovacieho tepla za mesiace september 2018 až júl 2019 (použitý na prepočet m³ na kWh) a ceny za 1 kWh a k tomu pripočítaná škoda za fixnú mesačnú sadzbu za 11 mesiacov zodpovedá cit. § § 1 ods. 13 vyhl. Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z.z., teda bola vypočítaná správne. Pokiaľ ide o námietku dĺžky obdobia, za ktoré je potrebné vypočítať neoprávnený odber, táto je upravená v cit. § 1 ods. 9 vyhl. MH SR č. 449/2012 Z.z. Keďže v danom prípade nemožno zistiť presnú dobu trvania neoprávneného odberu plynu, odber plynu žalobca správne účtoval odo dňa, ku ktorému bol na predmetnom mieste prevádzkovateľom siete vykonaný posledný fyzický odpočet určeného meradla predchádzajúci dňu zistenia neoprávneného odberu plynu, čo v danom prípade bolo pri oprave netesnosti spojov na meradle dňa 6.9.2018, kedy bol zistený stav odobratého plynu (teda neoprávnený odber nebol vypočítaný za maximálnu dobu 12 mesiacov).

37. S otázkou výšky škody, resp. jej výpočtu súvisela aj námietka žalovaného ohľadne otázky, kedy zaniká platnosť meradla a od kedy, resp. do kedy mali byť údaje z meradla akceptované, teda až do zistenie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. S týmto názorom žalovaného sa súd nestotožnil, preto pri takomto výklade by potom v zásade nebolo možné nikdy hovoriť o neoprávnenom odbere pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii.

38. K námietke žalovaného, komu vlastne plyn chýba, je potrebné ozrejmiť fungovanie trhu plynu. Plyn sa od dodávateľov prepravuje k odberateľom spravidla distribučnou sieťou (porov. § 2 písm. c/ piaty bod zákona o energetike). Distribúcia plynu z technického hľadiska prebieha v zásade samospádom, keď zodpovednosťou prevádzkovateľa distribučnej siete je zabezpečovať v sieti v zásade dostatočný tlak na

to, aby plyn v tejto sieti „tiekol“, teda aby sa od dodávateľa dostal až k odberateľovi. Distribučná sieť je na území Slovenskej republiky v zásade len jedna s určenými vstupnými bodmi a výstupnými bodmi (§ 50 ods. 2 a 3 vyhlášky ÚRSO č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie trhu s plynom), na ktorú sú však napojení rôzni dodávateľia plynu a odberatelia plynu. V podstate je technicky nemožné viesť samostatnú sieť od každého dodávateľa ku každému odberateľovi, v dôsledku čoho sa plyn všetkých dodávateľov distribuuje k odberateľom jednou sieťou. Dodávateľia do nej plyn dodávajú, odberatelia z nej plyn odoberajú. Úlohou prevádzkovateľa distribučnej siete je potom jednak zabezpečiť zásadný súlad medzi množstvom dodávaného a množstvom odoberaného plynu a v rámci toho vyúčtovať a „párovať“ množstvá plynu odoberaté jednotlivými odberateľmi s jednotlivými dodávateľmi. Na tento účel vyhlášky č. 24/2013 Z. z. ustanovuje v § 53 a 54, ako aj § 58 a nasl. podrobný postup, akým sa táto rovnováha zabezpečuje. Už z logiky veci však nie je možné nikdy presne predpokladať, koľko plynu odberatelia zo siete odoberú. V dôsledku toho môže dočasne nastať nesúlad medzi množstvom odobraného a dodaného plynu, čím vzniká tzv. odchýlka. Je preto potrebné tzv. vyvažovanie (§ 2 písm. c) 16. bod zákona o energetike). Ust. § 67 vyhlášky č. 24/2013 Z. z. potom rozlišuje medzi fyzickým vyvažovaním (teda technické opatrenia na zabezpečenie prevádzky siete, napr. aj dodanie vlastného plynu prevádzkovateľa distribučnej siete do siete na účel udržania rovnováhy v sieti) a obchodným vyvažovaním, ktorým je vyúčtovanie vznikajúcich rozdielov. Prevádzkovateľ distribučnej siete na základe odčítania spotreby plynu jednotlivými odberateľmi, ktorí majú uzavretú zmluvu o dodávke s tým istým dodávateľom zisťuje, či množstvo odobraného plynu zodpovedá množstvu plynu dodaného do siete týmto dodávateľom. Ak medzi týmito množstvami vznikne nesúlad, je zrejmé, že odberatelia odobrali plyn niekoho iného, a vzniknutý rozdiel musí nahradiť dodávateľ, ktorý nedodal do siete dostatok plynu pre svojich odberateľov (porovnaj uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 9Co/65/2018 zo dňa 26.3.2019).

39. V prípade odberu plynu meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda, keďže dochádza k zmenšeniu jeho majetku o hodnotu odoberaného množstva zemného plynu odberateľom. Ak totižto dodávateľ plynu vrátil žalovanému úhrady za žalované obdobie, tak reálne žalovanému ako odberateľovi plynu nedodal, a tento potom odoberal od žalobcu, ktorý musel nerovnováhu v distribučnej sieti vyvažovať. V dôsledku uvedeného súd dospel k záveru, že žalobca je aktívne legitimovaný na podanie takejto žaloby.

40. Pokiaľ ide o námietky žalovaného, aké všetky skutočnosti mal žalobca preukázať v súvislosti so žalobou (ako napr. kto a kedy robil odpisy plynu u žalovaného a pod.), tieto súd vyhodnotil ako nedôvodné, pretože žalobca má preukázať skutočnosti podstatné na preukázanie svojho nároku, čo v danom prípade preukázal. Podobne k plombovaniu plynomerov sa žalobca vyjadril a jasne vysvetlil, že jeho pracovníci majú oprávnenie manipulovať iba s prevádzkovými plombami, teda žltými plastovými plombami na prívoде a vývoде z plynomera, ale nie do zabezpečením (plombou) proti neoprávnenej manipulácii, ktorá je pri číselníku a ktorou opatruje meradlo výrobcu. Podobne ostatné námietky žalovaného súd vyhodnotil ako nedôvodné, keďže sa buď týkali vecí, ktoré nie sú podstatné pre rozhodnutie súdu v danom prípade alebo vychádzajú z nesprávneho názoru žalovaného. Na podstatné námietky žalovaného pritom bola daná odpoveď v predošlom priebehu odôvodnenia.

41. K námietke týkajúcej sa potreby spotrebiteľskej optiky v danej veci súd poznamenáva, že táto bola zrejme odvodená od názoru ÚS SR vo veci sp. zn. III. ÚS 114/2020. Je zrejmé, že každá strana sporu na toto rozhodnutie pozerá zo svojho uhla pohľadu interpretujúc ho vo svojom záujme. Z pohľadu konajúceho súdu zmienka o potrebe spotrebiteľskej optiky súvisí so snahou Ústavného súdu priblížiť sa pri výpočte škody čo najviac ku skutočnej škode (a s prípadnou moderáciou výšky vypočítanej škody). V danom prípade je táto okolnosť bezpredmetná, keďže ako už bolo vyššie uvedené, škoda žiadaná od žalovaného je nižšia, ako boli jeho úhrady dodávateľovi plynu za predmetné obdobie. Vzhľadom na túto skutočnosť z pohľadu súdu neprichádza do úvahy ani prípadná moderácia dlhu, ako to navrhol právny zástupca žalovaného v záverečnej reči. Súd však nad rámec uvedeného dopĺňa, že sa prikláňa k názoru, že vzhľadom na skutočnosť, že v konaní sa rieši mimozmluvný vzťah (náhrada škody), neprichádza v takom prípade do úvahy aplikácia spotrebiteľského práva, aj keď pôvodný vzťah s dodávateľom môže byť spotrebiteľský (čo však neznamená, že by sa náhrada škody nemala čo najviac približovať skutočnej škode, ak je možné ju zistiť alebo aspoň približne určiť).

42. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na úhradu žalovanej sumy.

43. Súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úroku z omeškania v zmysle cit. právnych predpisov, pretože je v omeškaní s plnením peňažného záväzku, a to zo sumy, v ktorej súd žalobe vyhovel. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo žalovanej sumy odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti uvedenej vo vyúčtovaní. V danom prípade žalobcovi prislúchajú úroky z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba ECB ku dňu 12.12.2019 bola vo výške 0,00 %, teda žalobca má nárok na úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne. Keďže žalobca si úrok uplatnil v zákonnej výške, súd mu ho priznal, a to tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

44. O nároku na náhradu trov konania žalobcu súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 C.s.p. Žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, teda má nárok na plnú náhradu trov konania. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

45. Súd sa pri rozhodovaní zaoberal aj návrhom právneho zástupcu žalovaného na aplikáciu § 257 C.s.p. v prípade vyhovenia žalobe vzhľadom na spôsob jeho komunikácie žalobcu, ktorý jednak nevysvetlil žalovanému, že je nejaký problém a po doručení výzvy na úhradu nereagoval na námietky žalovaného, ktorý bol ochotný dlh uhradiť. Namiesto toho podal rovno návrh na upomínacie konanie, pričom vec dospela až do exekučného konania.

46. Vo vzťahu k aplikácii § 257 C.s.p. súd poznamenáva, že účelom uvedeného ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva súdu cez dôvody hodné osobitného zreteľa. Použitie tohto ustanovenia znamená odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie, pretože má dopad na toho, kto by mal inak právo na náhradu trov konania. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, keď sú v konaní naplnené zákonné predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak z osobitných dôvodov súd náhradu trov konania neprizná. Základným predpokladom pre použitie tohto ustanovenia v súvislosti s náhradou trov konania je preukázanie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto môžu byť dané charakterom konania, charakterom procesnej situácie, ale taktiež môžu byť dané aj sociálnym aspektom strany sporu. Musí však ísť o výnimočný prípad, ktorý má oporu v skutkovom stave zistenom vykonaným dokazovaním. Pri rozhodovaní podľa tohto ustanovenia je taktiež potrebné si všímať i okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoje v konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa skúmajú vždy u strany sporu povinnej plne alebo čiastočne nahradiť trovy konania. Tieto dôvody spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo plne úspešnej strany sporu. Je vecou konkrétneho prípadu, či dôjde k takým okolnostiam, ktoré budú podkladom na rozhodnutie súdu o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

47. Skutočnosti ohľadne spôsobu komunikácie žalobcu nie sú z pohľadu súdu okolnosťami, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaný pritom k odporu pripojil odpoveď žalobcu na jeho námietky k vyúčtovaniu škody, teda tvrdenie jeho právneho zástupcu, že žalobca na jeho námietky nereagoval, je evidentne v rozpore s týmto dôkazom. Podobne skutočnosť, že žalobca využil svoje právo a uplatnil si nárok na súde, či v exekúcii, nezakladá dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania. Skutočnosť, že na platobnom rozkaze bola vyznačená právoplatnosť a vykonateľnosť, čo umožnilo podanie návrhu na vykonanie exekúcie, pritom ide na vrub právneho zástupcu žalovaného, ktorý podal odpor jednak obyčajnou poštou a nie elektronicky (teda spôsobom, ako prebieha upomínacie konanie) a jednak odpor označil inou spisovou značkou, čo spôsobilo jeho postúpenie miestne príslušnému súdu konajúcemu o takejto veci po jej postúpení, ktorý súd tento odpor zaslal späť upomínaciemu súdu, keďže zistil, že ide o zlú spisovú značku a podanie sa týka iných strán sporu a zrejme inej spisovej značky. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú naplnené podmienky pre aplikáciu § 257 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.